

V Liberci 11. srpna 2025

Tisková zpráva

OCHRANA ZDRAVÍ A ÚSKALÍ PRACÍ S AZBESTEM

Azbest je pro lidské zdraví vysoce nebezpečný. Nebezpečná jsou především vlákna o velikosti 5 až 8 μm , která pokud poletují v ovzduší, se mohou po vdechnutí dostat do lidského těla a proniknout až do plicních sklípků. V plicích mohou vyvolat rakovinové bujení na povrchu plic – zhoubný nádor hladké membrány, kterou jsou plíce obaleny tzv. mesotheliom, který se projeví až po značné době od expozice člověka azbestu (20-40 let). Dalším nebezpečným onemocněním je azbestóza, což je zaprášení plic azbestem, které vede k jejich zjizvení, což se projevuje dušností, sníženou vitální kapacitou plic.

Azbest patří mezi prokázané karcinogenní látky, pro které neexistuje bezpečná dávka. Česká legislativa má stanoven hygienický limit pro pracovní prostředí 0,1 vlákna/ cm^3 a pro pobytové místnosti 0,001 vlákna/ cm^3 , pro venkovní prostředí limit nestanovuje.

Legislativa upravuje bezpečnostní opatření v podobě ohlášení prací s azbestem a pravidel pro práci s ním.

Práce s materiálem obsahujícím azbest musí být prováděny co nejšetrněji, aby nedocházelo k lámání eternitových šablon, tedy není přípustné jejich házení ze střechy na zem. Práce musí být prováděny v kontrolovaném pásmu, kam je zakázán vstup osob bez osobních ochranných pracovních prostředků, pokud je to technicky proveditelné je v kontrolovaném pásmu udržován podtlak, aby se zamezilo úniku azbestových vláken mimo kontrolované pásmo. Šablony se po odmontování vkládají do pytlů a snášejí po lešení dolů do kontejneru, který je označen, že obsahuje nebezpečný odpad. Tento odpad pak lze odstranit pouze v zařízeních k tomu určených. Dále musí být pro zaměstnance zřízena hygienická smyčka a pro ostatní osoby musí být k dispozici voda k umytí rukou, popřípadě obličeje.

„Maximální bezpečnostní opatření pro eliminaci uvolňování azbestových vláken např. uzavřené kontrolované pásmo za podtlaku, jsou nutná zejména tam, kde jsou práce prováděny v blízkosti staveb s vnitřním chráněným prostředím pobytových místností např. zdravotnická zařízení, zařízení sociální služeb, zařízení pro výchovu a vzdělávání a stavby pro shromažďování většího počtu osob,“ vysvětluje Ing. Kateřina Forýsová, Ph.D., ředitelka odboru hygieny práce KHS LK. *„Vlastník nemovitosti, který se rozhodne ze své stavby materiál s obsahem azbestu odstranit nebo krytinu s obsahem azbestu čistit, by se vždy měl obrátit na odbornou firmu.“*

Kontroly zaměřené na ochranu zdraví zaměstnanců při práci s azbestem patří trvale ke krajským prioritám státního zdravotního dozoru KHS LK. V letošním roce provedla dosud 16 kontrol a uložila 2 pokuty za celkem 11 000,- Kč. V loňském roce jich realizovala 68 a shledala nedostatky ve 3 případech. Celková výše pokut byla 11 000,- Kč. Nejčastěji je porušována povinnost práce ohlásit nebo je demontáž materiálu obsahujícího azbest prováděna nesprávně a dochází při tom k ohrožení zdraví osob, které práci provádí.

Povinnost firmám a fyzickým osobám podnikajícím, jejichž zaměstnanci budou provádět práce s materiálem obsahujícím azbest, ohlásit tuto skutečnost místně příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví, tj. krajské hygienické stanici, stanoví zákon o ochraně veřejného zdraví ve lhůtě 30 dní před jejich zahájením. Náležitosti tohoto oznámení ukládá prováděcí vyhláška. Příslušné oznámení je možné využít z webových stránek KHS LK, kde je umístěno [v informacích odboru hygieny práce](#). Povinnost podat hlášení prací s azbestem nemají fyzické osoby podnikající, které nemají zaměstnance a práce provádí sami, ale platí pro ně stejná bezpečnostní pravidla.

„Na problematiku azbestu myslíme i v rámci seminářů pro zaměstnavatele, které již několik let pořádáme ve spolupráci se Svazem průmyslu a dopravy ČR, Okresní hospodářskou komorou a Spolkem pro rozvoj lidských zdrojů Liberec s cílem preventivně diskutovat problematiku aktuálních témat. Azbestem jsme se zabývali již dvakrát, a to v letech 2023 a 2024,“ uzavírá Forýsová.

Zuzana Balašová
tisková mluvčí KHS LK

